

Naar jeg til Slut ser paa Reformen i dens Helhed uden at dvæle ved Enkeltheder, maa jeg i den, som jeg mange Gange har udtalt her i Salen, se et meget stort og væsentligt Fremskridt. Vi slippe to Skatter, Hartkornsskatterne og Bygningsafgiften, hvis ganske irrationelle Karakter var klar for al Verden. I Stedet for faa vi en Grundskat, om hvilken ingen kæn nægte, naar man ser bort fra Overgangen og dens Vanskeligheder, at den i og for sig er langt retfærdigere end den tidligere. Formueskatten og Indkomstskatten mener jeg ubetinget ere retfærdige. Om Ejendomsskylden mener jeg, at den er forholdsvis retfærdig i Sammenligning med det, vi have. Den har fremdeles den væsentlige Fordel at være ligelig for Land og By og for de forskellige Erhverv, saa at der ikke længere kan rejses disse uhyggelige Klager fra den ene Parts Side om at være forurettet til Fordel for den anden. Det er den væsentligste Fordel, der opnaas ved disse Skattelove, at vi slippe for denne Følelse af Uret, som man aldrig vil komme bort fra ved disse Teorier om, at de gamle Hartkornsskatter ikke ere Skatter, men Prioriteter. — Jeg for mit Vedkommende har aldrig ment, at det danske Landbrug kan reddes ved denne Reform eller nogen anden Skattereform. Gaar man det efter, vil det vise sig, at, hvad det drejer sig om for den almindelige Landmand, er Beløb, som i Forhold til hans Stilling hverken kunne redde ham eller ødelægge ham. Den store og afgørende Ting er, at der bliver Retfærdighed i Beskatningen, i alt Fald at man nærmer sig mere dertil end tidligere, og at den bestandige Følelse af Uret forsvinder.

Endelig tror jeg, at det vil vise sig, at disse Skattelove ville bringe overordentlig store Fordele til Kommunerne. Der bliver en Mulighed for Kommunerne til paa bedre og mere rationel Maade end før at faa de for dem saa nødvendige Indtægter ind. Den mellemkommunale Beskatning er i saa Henseende af stor Betydning, Beskatningsretten over for Aktieselskaber ogsaa. Ligeledes lægger jeg Vægt paa den kommunale Ejendomsskyld, som bringer ny Skattegenstande af væsentlig Betydning. Ogsaa Statstilskuddet har sin Betydning, om det end er blevet saa meget beklippet, som det er.

Den væsentligste Anke mod disse Skattelove er den, at de fremkalde en Forskydning af bestaaende Forhold, at de tage fra nogle og give til andre. Denne Anke, maa jeg tilstaa, har aldrig impone-

ret mig. Det er nemlig ganske umuligt at tænke sig en virkelig Skattereform, der ikke gør det. Hvis den ikke forskød Værdierne, ikke tog fra nogle og gav til andre, vilde det ganske sikkert ikke være nogen Skattereform, derfor er denne Anke i hvert Tilfælde uden nogen som helst Betydning. Om en Plyndring af Byerhvervene til Fordel for Hartkornsejerne er der ogsaa talt saa meget, men med fuldkommen Uret. Ser man paa denne Sag paa rette Maade, ser man paa de gamle Skatter, er her saa langt fra Tale om Plyndring, at der kun er Tale om en Omlægning, hvorved en Del gammel Uret tages bort, og skulde man endda mene, at der sker nogen Uret derved, at Gammelskatten for en Del har været en Grundbyrde, der er udlignet ved Køb og Salg i Tidens Løb, og at der for saa vidt for denne Dels Vedkommende foreligger en Gave, vil jeg henvise til, at de, som denne saakaldte Gave gives til, have været og ere i meget væsentlig Grad ringere stillede lige over for den indirekte Beskatning end i ethvert Tilfælde de i Haandværk og Industri interesserede. Landbruget er ikke beskyttet her i Landet og kan ikke beskyttes paa nogen virksom Maade; de andre have en Beskyttelsestold, som for en meget stor Del kan udnyttes, og som i Praksis ingen tænker paa fuldstændig at tage fra dem. Her vil altid paa Skatteomraadet blive nogen Begunstigelse tilbage for disse Erhverv i Sammenligning med Landbrugserhvervene. Skulde man mene, at der blev givet en Gave her eller paa anden Maade, maa denne Betragtning i ethvert Tilfælde kunne mildne Misfornøjelsen dermed.

Der er mange forunderlige Misforstaaelser i denne Sag, og ikke mindst forunderlig er en saadan Misforstaaelse som den, der f. Eks. kom frem fra Landstingets Mindretals Ordfører, at der er sket Byerne en Uret, som han sagde, derved, at medens Hartkornsejerne faa Eftergivelsen af deres gamle Skatter til fri Raadighed, skal i Byerne den Bygningsafgift, som afløses, delvis gaa i Kommunekasserne. Man maa dog, hvis man vil se denne Sag rigtig, nogenlunde skarpt skelne mellem Statsskatter og Kommuneskatter. Hvad der gaar i Kommunekasserne, er noget, der tilflyder Kommunens Beboere. Hvis ikke disse Indtægter indflød i Kommunekasserne, maatte de selvfølgelig fremkaffes paa anden Maade ved personlig Beskatning, eller hvordan man vil gøre det, saa i Virkeligheden er ikke dette Forhold væsentlig forskelligt fra det andet.